

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Фінанси, банківська справа та страхування» третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти за спеціальністю
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

СМЯ НАУ ОНП 11.01.09 – 03 - 2024

Освітньо-наукова програма

радою _____ ного

верситету _____
3 від 28.03.2024 року.

Наказом Голови комісії з
І НАУ в.о. ректора

Володим р ШУЛЬГА

Наказ

№ 120/ог від 28.03.2024 року.

КИЇВ 2024

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01 09-01-2024

Стор. 2 з 18

Діє як тимчасова до введення стандарту вищої освіти України за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

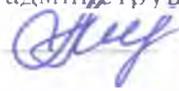
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ освітньо-наукової програми

ПОГОДЖЕНО

Науково-методичною радою
Національного авіаційного університету
Протокол № 2
від «19» 03 2024 р.
Голова науково-методичної ради
 / Анатолій ПОЛУХІН

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою факультету
економіки та бізнес-адміністрування
протокол № 3
від "14" 03 2024 р.

Голова Вченої ради
факультету економіки та бізнес-
адміністрування НАУ
 Світлана ПЕТРОВСЬКА

ПОГОДЖЕНО

В. о. директора з наукової роботи
 / Олександр КОРЧЕНКО
«18» 3 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Науково-методично-редакційною
радою факультету економіки та
бізнес-адміністрування
протокол № 7
від "16" 03 2024 р.

Голова НМРР факультету економіки
та бізнес-адміністрування НАУ
 Анатолій ТОФАНЧУК

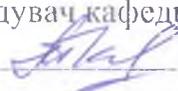
ПОГОДЖЕНО

Завідувач аспірантури та докторантури
 Анжела ЛЕЛЕЧЕНКО
5 2024 р.

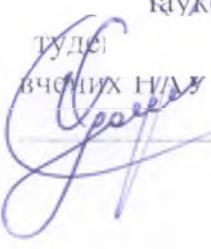
ПОГОДЖЕНО

Науковим товариством студентів,
аспірантів, докторантів та молодих
вчених НАУ

ПОГОДЖЕНО

Кафедрою фінансів, обліку та оподаткування
Протокол засідання № 3
від "04" 03 2024 р.
Завідувач кафедри
 Тетяна КОСОВА

03 2024 р.

Науков
ствариства
тудес
вчених НАУ
і в та молодих
 Роман ОДАРЧЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування», розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» і Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 266 (із змінами).

Програма відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та дев'ятому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (зі змінами).

Розроблено робочою групою освітньо-наукової програми (спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок») у складі:

ГАРАНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування, доктор економічних наук, професор

(підпис)

Оксана ЯРОШЕВСЬКА

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування, доктор економічних наук, професор

(підпис)

Єкатерина КОСОВА

професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування, доктор економічних наук, професор

(підпис)

Надія АНТИПЕНКО

професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування, доктор економічних наук, професор

(підпис)

Ірина ОВСЮК

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, Директор Департаменту внутрішнього аудиту АТ «ПУМБ» (м. Київ)

(підпис)

Ганна МЕХ

Голова Правління ПАТ «Страхова компанія «УСГ» (м. Київ)

(підпис)

Олена НЕЛЬГА

Головний спеціаліст відділу судової влади Департаменту контролю органів судової влади правоохоронної діяльності Рахункової палати України, кандидат економічних наук (м. Київ)

(підпис)

Михайло ШЕВЧЕНКО

Керівник з мікро-, малого та середнього бізнесу Публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України»

(підпис)

Олександр БОРДЕНЮК

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 4 з 18

1. Профіль освітньо-наукової програми

Розділ 1. Загальна інформація		
1.1	Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний авіаційний університет Факультет економіки та бізнес-адміністрування Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
1.2	Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії / <i>Doctor of Philosophy (PhD)</i> Доктор філософії з фінансів, банківської справи та страхування та фондового ринку <i>Doctor of Philosophy in finance, banking, insurance and stock market (PhD in Finance, banking, insurance and stock market)</i>
1.3	Офіційна назва освітньо-наукової програми	Фінанси, банківська справа та страхування / <i>Finance, banking and insurance</i>
1.4	Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний; перший науковий ступінь, що здобувається на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти; 4 академічних роки; освітня складова – 54 кредити ЄКТС.
1.5	Акредитаційна інституція	Національне агентство забезпечення якості вищої освіти
1.6	Період акредитації	Підлягає акредитації вперше
1.7	Цикл / рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень; НРК України – 8 рівень.
1.8	Передумови	Наявність освітнього ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст без обмежень доступу до навчання. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Національного авіаційного університету», затвердженими Вченою радою (http://asdoc.nau.edu.ua/golovne-menu/sklad/pravila-prijomu).
1.9	Форма навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
1.10	Мови викладання	Українська, англійська.
1.11	Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	https://surl.lu/osfcbi https://feba.nau.edu.ua/images/kfin/PhD/opp/2024_%D0%9E%D0%9D%D0%9F_PhD_072.pdf
Розділ 2. Мета освітньо-наукової програми		
2.1	Підготовка високоосвіченої інтелектуальної еліти для сфери фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, здатної працювати в умовах швидкозмінного середовища на національному та міжнародному рівні, генерувати нові знання через масштабну та мультидисциплінарну наукову діяльність, застосовувати інноваційні методи, технології та інструменти в педагогічній діяльності, генерувати та здійснювати трансфер знань в академічне і бізнес-середовище, зокрема авіаційну галузь.	

Розділ 3. Характеристика освітньо-професійної (наукової) програми

3.1	Предметна область (Об'єкт діяльності, теоретичний зміст)	<p><i>Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування».</i></p> <p><i>Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».</i></p> <p><i>Об'єкт вивчення та діяльності: устрій, принципи, механізми функціонування, розвитку та регулювання фінансових систем.</i></p> <p><i>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати значущі проблеми у професійній, науковій та/або інноваційній діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або практик.</i></p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області: теоретико-методичні аспекти розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в сучасних умовах з урахуванням світових тенденцій та особливостей авіаційної галузі.</i></p> <p><i>Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень закономірностей функціонування, управління та прийняття рішень, аналітичної обробки інформації, цифрові технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</i></p> <p><i>Інструменти та обладнання: інформаційно-аналітичні програмні продукти та системи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</i></p>
3.2	Орієнтація освітньо-наукової програми	<p>Освітньо-наукова академічна. Акцент на формуванні здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання, наукові та практичні проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з використанням сучасних наукових підходів і технологій.</p>
3.3	Основний фокус освітньо-наукової програми	<p>Програма сформована як оптимальне поєднання академічних і професійних вимог. Орієнтована на формування у здобувачів вищої освіти компетентностей для розв'язання комплексних проблем у професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності сфери фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає формування фахівців нової формації, зокрема і для авіаційної галузі, здатних працювати в умовах швидкозмінного середовища з системним мисленням для управління розвитком фінансових систем.</p> <p><i>Ключові слова: фінансова система, банківська система, фінансово-банківські послуги, страхування, фондовий ринок, авіаційна галузь, цифрова економіка, євроінтеграція.</i></p>
3.4	Особливості освітньо-наукової програми	<p>Програма передбачає розширення та поглиблення теоретико-методологічного та науково-методичного базису розвитку фінансових систем, оволодіння практичним інструментарієм наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з використанням міждисциплінарного підходу, орієнтує на співробітництво з органами-регуляторами, іншими установами та організаціями,</p>

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 6 з 18

фінансовими і нефінансовими корпораціями, вітчизняними і зарубіжними науковими та освітньо-науковими закладами і науковцями.
Програма базується на використанні кадрового потенціалу Університету, багаторічних досягнень і досліджень окремих учених і наукових шкіл, зокрема дотичних до синтезу предметної області спеціальності та досліджень у сфері авіаційного транспорту.
Реалізація освітньої програми на основі системи методів проблемно-розвиваючого навчання та методології наукових досліджень, що ґрунтується на принципах цілеспрямованості, бінарності (безпосередня взаємодія НПП і здобувача, наукового керівника і здобувача, наукового керівника і НПП для корекції процесу підготовки кожного здобувача залежно від його індивідуальних потреб), показовому, діалогічному, евристичному та дослідницькому методах.
Диференціація років підготовки за спрямованістю: перший рік – домінування освітньої складової у поєднанні з науковою; другий, третій та четвертий рік – домінування наукової складової.

Розділ 4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

4.1	Придатність до працевлаштування	<p>Наукова та викладацька діяльність у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Посади згідно класифікатора професій ДК003:2010</p> <p>2 Професіонали 23 Викладачі 231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2310.1 Професори та доценти 2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів 235 Інші професіонали в галузі навчання 24 Інші професіонали 2413 Професіонали, зайняті роботою з цінними паперами 2413.1 Наукові співробітники (біржові операції) 2413.2 Професіонали у сфері біржової діяльності 2414 Професіонали з питань фінансово-економічної безпеки підприємств, установ та організацій 2414.1 Наукові співробітники (фінансово-економічна безпека підприємств, установ та організацій) 2414.2 Професіонали з фінансово-економічної безпеки 2419.3 Професіонали державної служби 2433 Професіонали в галузі інформації та інформаційного аналізу 2433.1 Наукові співробітники (інформаційна аналітика) 2433.2 Професіонали в галузі інформації та інформаційної аналітики 2441 Професіонали в галузі економіки</p>
-----	---------------------------------	--

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 7 з 18

		2441.1 Наукові співробітники (економіка) 2441.2 Економісти 2447 Професіонали у сфері управління проектами та програмами: 2447.1 Наукові співробітники (проекти та програми) 2447.2 Професіонали з управління проектами та програмами Місця працевлаштування. Посади у відділах та лабораторіях наукових установ, на профільних кафедрах закладів вищої освіти. Відповідні робочі місця (наукові дослідження та управління) підприємств, установ та організацій.
4.2	Подальше навчання	Право на продовження освіти у докторантурі. Набуття додаткових кваліфікацій у системі неперервної освіти та в рамках програм міжнародної академічної мобільності.
Розділ 5. Викладання та оцінювання		
5.1	Викладання та навчання (методи, методика, технології, інструменти та обладнання)	Викладання та навчання здійснюється на засадах відповідальності викладачів і аспірантів, академічної культури та добросовісності. Підготовка здобувачів вищої освіти (аспірантів) передбачає синергетичне поєднання освітньої та наукової складових: - освітні компоненти враховують тематику дисертаційних робіт та наукових інтересів аспірантів; - графік освітнього процесу містить академічну та індивідуальну дослідницьку діяльність; - форми навчання (лекції, семінарські та практичні заняття, фахова науково-педагогічна практика, індивідуальна та самостійна робота) максимально наближені до науково-дослідної роботи; - проблемно-орієнтований стиль викладання, що базується на проблемно-орієнтованих та інтерактивних методах навчання, забезпечує набуття аспірантами компетентностей, необхідних для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі управління та адміністрування. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи може здійснюватися за допомогою дистанційних технологій через освітній контент <i>Google Classroom</i> та сервіс онлайн-конференцій <i>Meet</i> . Визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті дозволяється для освітніх компонентів, які входять до навчального плану за яким навчається здобувач. Їх визнання проводиться до початку семестру, у якому згідно з ОНП передбачено опанування освітнього компонента, який може бути частково чи повністю зарахований. Тематика наукових досліджень (теми дисертацій) аспірантів повинна безпосередньо відповідати хоча б одному освітньому компонентові освітньо-наукової програми.
5.2	Оцінювання	Система оцінювання знань включає поточний і підсумковий контроль.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 8 з 18

		<p>Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання роботи здобувача на контактних заняттях, підготовлених наукових статей, виступів на наукових конференціях та інших публічних заходах, виконання науково-дослідницьких завдань тощо.</p> <p>Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену або диференційованого заліку з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Здобувач вважається допущеним до підсумкового контролю з навчальної дисципліни у разі виконання всіх видів робіт, що передбачені її робочою програмою.</p> <p>Результати виконання дисертаційного дослідження двічі на рік обговорюються на засіданні кафедри фінансів, обліку та оподаткування.</p> <p>Підсумкова атестація здобувача проводиться у формі захисту дисертаційної роботи у разовій спеціалізованій вченій раді.</p>
Розділ 6. Програмні компетентності		
6.1	Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
6.2	Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність опанування глибинних знань концептуально-методологічних та методико-прикладних засад фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в історичному та сучасному ракурсах, його понятійно-категорійного апарату та практичного досвіду.</p> <p>ЗК02. Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність) на рівні доктора філософії.</p> <p>ЗК03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК04. Здатність працювати в міжнародному науковому контексті.</p> <p>ЗК05. Здатність діяти комплексно при прийнятті обґрунтованих рішень, організації творчої діяльності та процесу проведення наукових досліджень.</p> <p>ЗК06. Здатність до комплексності у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки здобувачів вищої освіти до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.</p>
6.3	Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК01. Здатність до оволодіння інформацією щодо взаємозалежності та взаємозв'язку фінансової політики держави та соціальної й економічної стійкості країни; механізму та факторів впливу діяльності фінансових посередників на соціально-економічний розвиток.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, економіко-математичні методи і моделі, бази даних, електронні</p>

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 9 з 18

ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК03. Здатність розуміти методи, принципи, підходи, інструменти функціонування інститутів фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в межах парадигми інституційної економіки та біхевіоризму.

СК04. Здатність розуміти місце і роль парабанківської системи у фінансово-кредитній системі держави; особливості парабанківських установ на відміну від інших учасників ринку фінансових послуг; секторальний поділ ринку фінансових послуг між парабанківськими структурами та перспективи розвитку парабанківської системи і впровадження в ній певних інновацій.

СК05. Здатність розуміти методологію дослідження стану та розвитку правових норм діяльності держави, муніципальних органів, інших публічних органів, суб'єктів господарювання авіаційної галузі щодо формування фондів, контролю повноти надходження до них коштів, а також законності їх розподілу, перерозподілу та використання.

СК06. Здатність до ініціювання інноваційних комплексних фінансових проектів авіатранспортного сектору економіки, лідерства та повної автономності під час їх реалізації.

СК07. Здатність розуміти місце і роль регуляторів фінансового ринку; засади діяльності Національного банку України і Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на відміну від інших регуляторів фінансового ринку у різних країнах світу;

СК08. Здатність виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами та процесами у сфері фінансів авіаційних транспортних підприємств та аеропортів, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу.

СК9. Здатність розробляти логічні та обґрунтовані послідовності, системи, механізми, моделі, тощо для авіаційних та авіатранспортних підприємств у сфері фінансів.

СК10. Здатність до самовдосконалення у професійній сфері протягом життя, відповідальність за навчання інших при проведенні науково-педагогічної діяльності та наукових досліджень в галузі фінансів, банківської справи і страхування.

СК11. Здатність на прийняття соціальної відповідальності за результати прийняття оперативних, тактичних та стратегічних фінансових рішень у сфері авіаційних послуг.

СК12. Здатність враховувати актуальні глобалізаційні фактори в розвитку фінансово-кредитної системи та фондового ринку країни з відкритою економікою.

СК13. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах фінансової, банківської, страхової, фондової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 10 з 18

СК14. Здатність до підприємництва та прояву ініціативи щодо впровадження у виробництво результатів дисертації.
СК15. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

Розділ 7. Програмні результати навчання

7.1 Програмні
результати
навчання
(ПР)

ПР01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПР02. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПР03. Здатність використовувати знання для здійснення імплементації міжнародного фінансового законодавства: знати методи та способи організування “ex ante” та “ex post” дослідження.

ПР04. Спланувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність та сприяє розв’язанню значущих соціальних та наукових проблем в авіаційній галузі країни.

ПР05. Представляти результати самостійних оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення з дотриманням належної академічної доброчесності, а також демонструвати володіння методологією викладання професійно-орієнтованих дисциплін і нести відповідальність за навчання інших.

ПР06. Демонструвати системність наукового світогляду і здатність інтерпретувати сучасні теорії та концепції фінансів, в тому числі на межі предметних галузей, з метою отримання нових теоретичних і прикладних результатів.

ПР07. Описувати результати наукових досліджень у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, в тому числі, такому що внесено до наукометричної бази.

ПР08. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, а також робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в сфері взаємодії підприємств авіаційної галузі.

ПР09. Знайти оригінальне інноваційне рішення, направлене на розв’язання конкретної фінансової проблеми в сфері авіації.

ПР10. Планувати і виконувати експериментальні та / або

	<p style="text-align: center;">ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ» Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)</p>	<p>Шифр документа</p>	<p>СМЯ НАУ ОНП 11.01.09-01-2024</p>
		<p style="text-align: right;">Стор. 11 з 18</p>	
		<p>теоретичні дослідження в галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми авіаційного спрямування, застосовувати сучасні методи наукометрії та лідерство під час реалізації наукових проєктів.</p> <p>ПР11. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та / або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.</p> <p>ПР12. Застосовувати інноваційні педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.</p> <p>ПР13. Вільно презентувати та обговорювати результати своєї наукової діяльності державною та англійською мовами в усній та письмовій формах, розуміти іншомовні професійні, наукові та навчальні публікації з відповідної тематики.</p>	
<p>Розділ 8. Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>			
<p>8.1</p>	<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>1. Наукове керівництво аспірантами здійснюється активними дослідниками, які мають кваліфікацію за відповідною спеціальністю, право на керівництво аспірантами та публікації з теми, що відповідає тематиці дисертаційних досліджень аспірантів.</p> <p>2. До наукового керівництва аспірантами не допускаються особи, які були притягнуті до відповідальності за порушення академічної доброчесності.</p> <p>3. Навчальні дисципліни та інші освітні компоненти освітньо-наукової програми викладаються та забезпечуються науково-педагогічними та науковими працівниками, наукова діяльність яких (публікації, НДР, гранти, стажування тощо) відповідає змісту зазначених навчальних дисциплін та інших освітніх компонентів, які ними викладаються та / або забезпечуються.</p> <p>4. Представники академічної та наукової спільноти, зокрема міжнародної, а також роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу та / або наукового консультування аспірантів.</p> <p>Враховуються вимоги пп. 35-38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 31.10.2023 р. № 1134).</p>	

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 12 з 18

8.2	Матеріально-технічне забезпечення	<p>Для реалізації освітньої діяльності за освітньо-науковою програмою та здійснення наукових досліджень може бути залучене за необхідності (відповідно до потреб аспірантів та потреб реалізації освітніх компонентів) будь-яке обладнання та програмне забезпечення навчально-наукової лабораторії фінансової аналітики та аудиторний фонд кафедри фінансів, обліку та оподаткування, а також інших кафедр, які входять до складу Факультету економіки та бізнес-адміністрування Національного авіаційного університету (структурний підрозділ, який забезпечує реалізацію освітньо-наукової програми відповідно до п. 1.1).</p> <p>В Університеті наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики, тренажерні зали, медичний комплекс), кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам.</p>
8.3	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (конспекти лекцій, лабораторні практикуми тощо), репозитарій НАУ (https://er.nau.edu.ua), ресурси Науково-технічної бібліотеки НАУ (http://www.lib.nau.edu.ua), безоплатні з локальної мережі університету доступ до повнотекстових ресурсів видавництва Springer, а також повнофункціональний доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science; для публікації та апробації результатів наукових досліджень аспірантів – фахові наукові журнали НАУ (http://jrn1.nau.edu.ua), наукові конференції кафедри фінансів, обліку та оподаткування, та інших кафедр факультету економіки та бізнес-адміністрування, організатором чи співорганізатором яких є НАУ та публікації в яких індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science (http://ieee.nau.edu.ua).</p>
Розділ 9. Академічна мобільність		
9.1	Національна кредитна мобільність	Відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Національному авіаційному університеті, введеного в дію наказом ректора від 09.07.2019 р. № 336/од. Програми міжнародної академічної мобільності Erasmus+, Mevlana.
9.2	Міжнародна кредитна мобільність	
9.3	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Прийом на навчання іноземців для здобуття вищої освіти проводиться на акредитовані освітні програми Національного авіаційного університету http://asdoc.nau.edu.ua/golovneniyu/sklad/pravila-prijomu

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 13 з 18

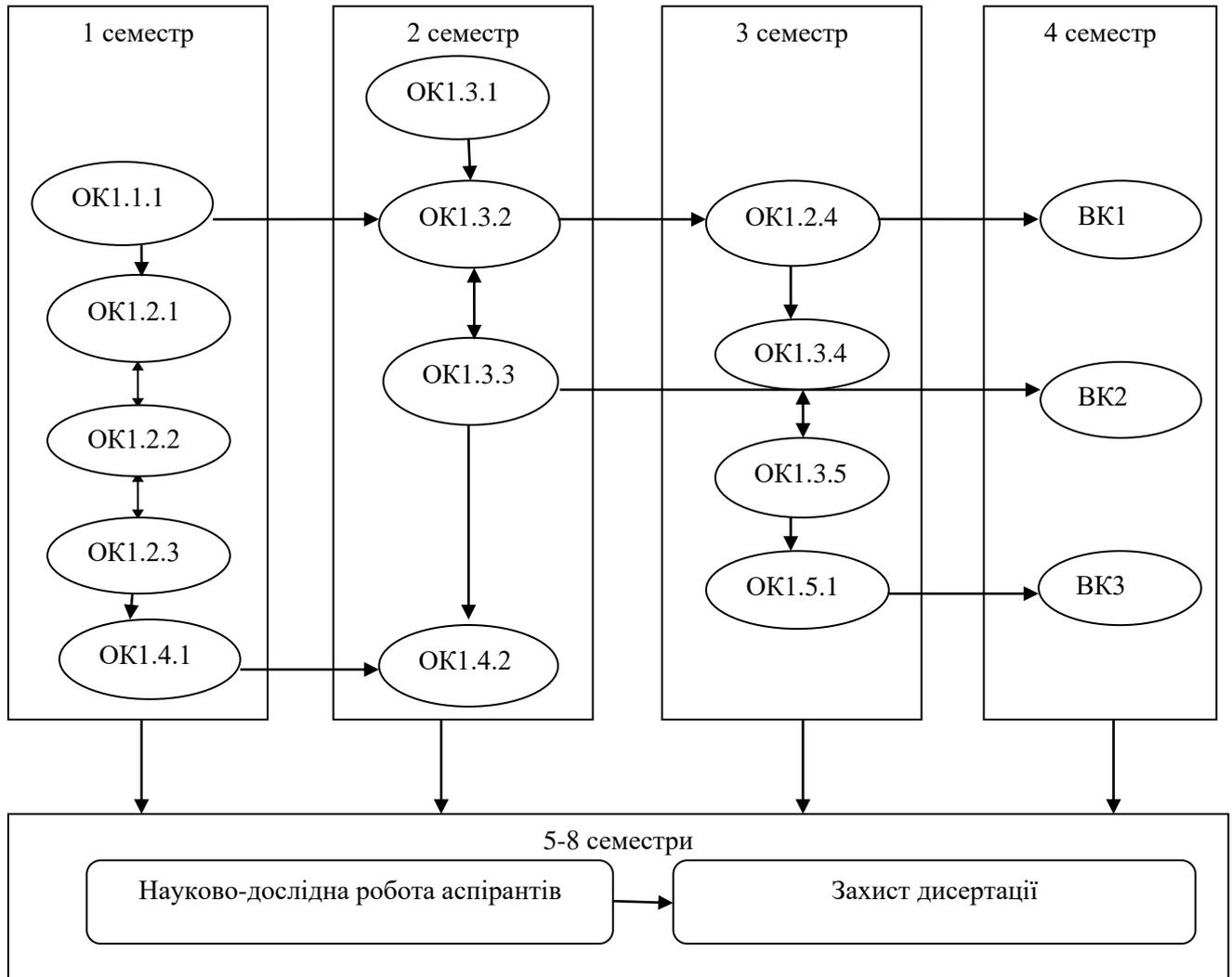
2. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Семестр
Обов'язкові компоненти				
1.1	<i>Цикл дисциплін з оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями</i>			
OK1.1.1	Філософія науки	3	Екзамен	1
1.2	<i>Цикл дисциплін із набуття універсальних навичок дослідника та викладача</i>			
OK1.2.1	Правове забезпечення наукових досліджень	2	Диф. залік	1
OK1.2.2	Економічне забезпечення наукових досліджень	2	Диф. залік	1
OK1.2.3	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2	Диф. залік	1
OK1.2.4	Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої освіти	3	Диф. залік	3
1.3	<i>Цикл дисциплін із оволодіння глибокими знаннями зі спеціальності</i>			
OK1.3.1	Планування та презентація наукових та освітніх проєктів у сфері авіаційної галузі	3	Диф. залік	2
OK1.3.2	Фінансово-банківські послуги аеропортів у системі інновацій цифрової економіки	3	Екзамен	2
OK1.3.3	Фондовий ринок та інвестування авіаційної галузі	3	Екзамен	2
OK1.3.4	Моделювання фінансових рішень авіаційних перевезень в умовах євроінтеграції	3	Екзамен	3
OK1.3.5	Модернізація системи фінансово-кредитних відносин при взаємодії сторін авіаційного страхування	3	Екзамен	3
1.4	<i>Цикл дисциплін зі здобуття мовних компетентностей</i>			
OK1.4.1	Англійська мова наукового спрямування	3	Екзамен	1
OK1.4.2	Академічне письмо англійською мовою (English academic writing)	3	Диф. залік	2
1.5	<i>Цикл практичної підготовки</i>			
OK1.5.1	Фахова науково-педагогічна практика	6	Диф. залік	3
	Дисертаційна робота доктора філософії		Захист	8
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		39 кредитів ЄКТС		
Вибір дисциплін				
ВК1	загальноуніверситетського вибору	5	Диф. залік	4
ВК2	за фаховим вибором	5	Диф. залік	4
ВК3	за фаховим вибором	5	Диф. залік	4
Загальний обсяг вибіркових компонент 15 кредитів ЄКТС				
Загальний обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми 54 кредитів ЄКТС				

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

	<p style="text-align: center;">ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ» Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ОНП 11.01.09-01-2024
		Стор. 15 з 18	

3. Наукова складова

Рік підготовки	Зміст наукової роботи здобувача вищої освіти (аспіранта)	Форма контролю
Перший рік	Вибір теми дисертації аспіранта, формування індивідуального плану роботи; виконання дисертаційної роботи під керівництвом наукового керівника; підготовка та подання до друку не менше однієї публікації за темою дисертації та участь у науково-практичних конференціях та ін. з публікацією тез доповідей.	Затвердження на вченій раді факультету економіки та бізнес-адміністрування, звітування двічі на рік про виконання індивідуального плану аспіранта
Другий рік	Виконання під керівництвом наукового керівника дисертації; підготовка та подання до друку не менше однієї публікації за темою дисертації відповідно чинних вимог; участь у науково-практичних конференціях та ін. з публікацією тез доповідей.	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік
Третій рік	Виконання під керівництвом наукового керівника дисертаційної роботи; підготовка та подання до друку не менше двох публікації за темою дисертації відповідно чинних вимог; участь у науково-практичних конференціях та ін. з публікацією тез доповідей.	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік
Четвертий рік	Завершення та оформлення дисертаційної роботи, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації у наукових статтях відповідно чинних вимог; подання документів на попередню експертизу дисертації; підготовка наукової доповіді для підсумкової атестації (захисту дисертації) Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік.	Надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» проводиться у формі захисту дисертації і завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня доктора філософії з присвоєнням кваліфікації «Доктор філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку».

Відповідно до Постанови КМУ «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44 зі змінами:

3.1. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

3.2. Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників);

3.3. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішна реалізація аспірантом його індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 16 з 18

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	ОК 1.1.1	ОК 1.2.1	ОК 1.2.2	ОК 1.2.3	ОК 1.2.4	ОК 1.3.1	ОК 1.3.2	ОК 1.3.3	ОК 1.3.4	ОК 1.3.5	ОК 1.4.1	ОК 1.4.2	ОК 1.5.1
ЗК01	X							X	X	X			X
ЗК02	X		X		X	X	X						
ЗК03		X	X	X				X		X	X	X	X
ЗК04		X		X		X	X		X	X	X	X	
ЗК05	X	X	X	X		X							
ЗК06					X								X
СК01							X		X	X			
СК02				X		X		X					X
СК03							X	X	X				
СК04							X	X		X			
СК05		X					X	X	X	X			
СК06						X	X		X				
СК07							X		X	X			
СК08									X				
СК09						X		X					
СК10					X						X	X	X
СК11									X	X			
СК12								X			X		
СК13						X	X	X	X	X			
СК14	X		X	X			X		X				
СК15						X					X	X	X

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ОНП 11.01.09-01-2024

Стор. 17 з 18

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1.1.1	ОК 1.2.1	ОК 1.2.2	ОК 1.2.3	ОК 1.2.4	ОК 1.3.1	ОК 1.3.2	ОК 1.3.3	ОК 1.3.4	ОК 1.3.5	ОК 1.4.1	ОК 1.4.2	ОК 1.5.1
ПР01	X						X	X		X			
ПР02						X		X					
ПР03		X	X	X					X				
ПР04	X					X							
ПР05	X					X							
ПР06	X	X	X	X									
ПР07				X		X	X					X	
ПР08						X	X			X			
ПР09							X	X	X	X	X		
ПР10		X	X	X			X	X	X	X			
ПР11		X	X	X			X	X		X			X
ПР12					X								X
ПР13						X					X	X	

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Фінанси, банківська справа та страхування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти підготовки доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Нова редакція освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти підготовки доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» спрямована на розвиток у здобувачів вищої освіти теоретичних, емпіричних знань та методологічних навичок, необхідних для того, щоби стати дослідниками найвищого рівня в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Основним фокусом програми є формування у аспірантів здатності генерувати інноваційні ідеї, з урахуванням сучасних світових тенденцій вирішувати комплексні проблеми професійної та дослідницької діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також у суміжних галузях. Програма сприяє поглибленому активному професійному розвитку здобувачів вищої освіти, які проводитимуть наукові дослідження, створюватимуть та поширюватимуть прогресивні знання із фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Ціль освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» та її програмні результати навчання відповідають сучасним тенденціям розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, перспективам відповідного сегмента ринку праці, а також враховують досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Із точки зору підготовки фахівців для банківського бізнесу важливе значення мають навчальні дисципліни, пов'язані з фінансовим забезпеченням авіаційних перевезень, наданням банківських послуг аеропортів, здійсненням фінансових інновацій у цифровій економіці.

Зміст освітньо-наукової програми має чітку структуру та відповідає науковим інтересам аспірантів, забезпечує їх максимально якісну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти.

#звісно_ощад

oschadbank.ua
0800 210 800

Розпочаток роботи з 18.08.2019 р.

Ощадбанк №1
серед провідних
банків України

Вияткову увагу заслуговує наповнення освітньо-наукової програми найактуальнішими та сучасними компонентами, когнітивно-комунікаційними технологіями, які відображають її специфічні риси та особливості. Обов'язкові освітні компоненти спрямовані на досягнення програмних результатів навчання, що відображено у відповідній матриці.

Перелік компонентів освітньо-наукової програми викладено у логічній послідовності: загальний обсяг обов'язкових компонентів складає 39 кредитів ЄКТС, вибіркового компонентів - 15 кредитів ЄКТС.

Удосконалена освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти, чітко сформульовані в ній ціль, зміст, фахові компетентності та програмні результати навчання забезпечують формування навичок науково-дослідної роботи, науково-педагогічної діяльності, сприяють досягненню найвищого професійного рівня випускників, що сприятиме підвищенню ефективності і конкурентоспроможності фінансово-банківської системи України, а також окремих суб'єктів господарювання, банківських та страхових бізнес-структур.

Керівник з мікро-, малого та середнього бізнесу
Публічного акціонерного товариства
«Державний ощадний банк України»

Олексій Борденюк

У Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, Київ, 03058

Завідувачу кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Тетяні КОСОВІЙ
tetiana.kosova@npp.nau.edu.ua

№ 77/05 Від 28.02.2024

ВІДГУК

*на проєкт перегляду освітньо-наукової програми
(ОНП) «Фінанси, банківська справа та
страхування» галузі знань 07 «Управління та
адміністрування» підготовки доктора філософії
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»*

Рецензований проєкт перегляду ОНП є актуальним, оскільки він спрямований на підготовку фахівців у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку відповідно до потреб сучасного ринку праці і проведення наукових досліджень. Проєкт враховує зміни на фінансово-кредитному ринку та швидкі технологічні інновації, що дозволяє здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти бути готовим до різних ситуацій та викликів. Останні мають можливість отримати не лише теоретичні, але й практичні, науково-дослідні, педагогічні навички у процесі проходження фахової науково-педагогічної практики, які допоможуть їм власноруч розв'язувати реальні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» є важливою та добре структурованою освітньо-науковою програмою, спрямованою на підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти до професійної діяльності у сферах: державних, місцевих, галузевих фінансів з акцентом на авіаційну галузь; банківського та страхового бізнесу; операцій фондового ринку.

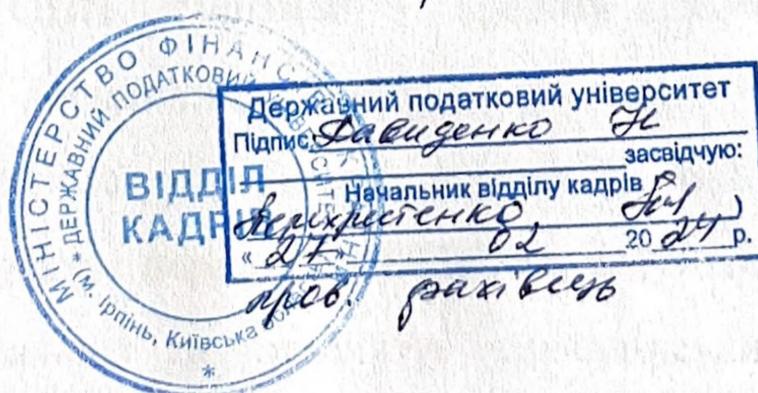
Ретельна розробка та всебічне обґрунтування рецензованої ОНП забезпечує якість освіти та відповідність її вимогам сучасного ринку праці. Чітка логічна взаємопов'язана система елементів сприяє зручності у навчанні та розумінню матеріалу аспірантами.

Високо оцінюючи зміст, структуру і складові ОНП, слід звернути увагу на таку рекомендацію у частині формулювання СК03 «Здатність розуміти методи, принципи, підходи, інструменти функціонування інститутів фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в межах парадигми інституційної економіки та біхевіоризму».

Представлений проєкт перегляду ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» відповідає стандартам Міністерства освіти і науки України, компетенціям і програмним результатам підготовки здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) ступенем «Доктор філософії» і рекомендується до прийняття.

Завідувач кафедри публічних фінансів
Державного податкового університету (м. Ірпінь)
доктор економічних наук,
професор

 Надія ДАВИДЕНКО

Завідувачу кафедри фінансів, обліку та оподаткування Національного авіаційного університету (м. Київ), доктору економічних наук, професору Тетяні КОСОВІЙ, tetiana.kosova@npp.nau.edu.ua

ВІДГУК

на проєкт перегляду освітньо-наукової програми (ОНП) «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» підготовки доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Актуальність перегляду рецензованої ОНП обумовлена внесенням змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів (Постанова Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502), якою передбачено вихід аспіранта на захист на 4 курсі (чим суттєво скорочується час його роботи над дисертацією). Тому зменшення кількості навчальних кредитів із 60 до 54 кредитів ЄКТС за рахунок обов'язкових компонентів вважається раціональним, оскільки: по-перше, новий обсяг освітніх компонентів знаходиться в інтервалі, рекомендованому Міністерством освіти і науки України; по-друге, обсяг часу, виділеного на вивчення дисциплін із оволодіння глибинними знаннями зі спеціальності, залишився незмінним.

Передбачені ОНП навчальні дисципліни орієнтовані на професійну діяльність у сфері державних, місцевих, галузевих фінансів, грошового обігу і кредиту, діяльності суб'єктів господарювання фінансового і реального секторів економіки, фондового ринку з акцентом на авіаційний комплекс.

Високо оцінюючи зміст, структуру і складові ОНП, слід звернути увагу на доцільності уточнення сфери застосування спеціальної (фахової) компетентності (СК08), а саме «Здатність виявляти та розуміти причинно-

наслідкові зв'язки між економічними явищами та процесами у сфері фінансів авіаційних транспортних підприємств та аеропортів, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу».

Загальний висновок: рецензований проєкт перегляду ОНП є сучасним освітнім продуктом, орієнтованим на підготовку здобувачів вищої освіти з поглибленими знаннями, уміннями, навичками та іншими компетентностями у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Він є своєчасно розробленим, ретельно і всебічно обґрунтованим, містить логічно взаємопов'язану систему елементів. Представлений проєкт перегляду ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» відповідає стандартам Міністерства освіти і науки України, компетенціям і програмним результатам підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-науковим ступенем «Доктор філософії» і рекомендується до прийняття.

Завідувач кафедри обліку, аналізу і аудиту
Донецького національного університету
імені Василя Стуса (м. Вінниця),
доктор економічних наук, професор,
заслужений економіст України

 Євген ІОНІН

У Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, Київ, 03058

Завідувачу кафедри фінансів, обліку та
оподаткування НАУ (м. Київ),
доктору економічних наук, професору
Тетяні КОСОВІЙ,
tetiana.kosova@npp.nau.edu.ua

№ 84 від 26.02.2024

ВІДГУК

на проєкт перегляду освітньо-наукової програми (ОНП)
«Фінанси, банківська справа та страхування»
підготовки доктора філософії за спеціальністю
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»,

Перегляд ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» обумовлений зміною у загальному обсязі обов'язкових компонентів із 45 до 39 кредитів. Через незмінність загального обсягу вибіркового компонента, який становить 15 кредитів ЄКТС, загальний обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми скоротився із 60 кредитів ЄКТС до 54 кредитів ЄКТС.

Проєкт ОНП є збалансованим і містить перелік дисциплін, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення наукового дослідження, результати якого матимуть наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Обсяг обов'язкових компонентів логічно розподілено між дисциплінами циклів: оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, із набуття універсальних навичок дослідника та викладача; із оволодіння глибокими знаннями зі спеціальності; зі здобуття мовних компетентностей; практичної підготовки.

Дисципліни професійної підготовки доктора філософії за ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» визначаються кафедрою фінансів, обліку та оподаткування з урахуванням пропозицій інших кафедр та стейкхолдерів та розподіляються у 2 і 3 семестрах.

Навчальний план підготовки здобувачів ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» повністю відповідає її завданням, а також компетенціям і програмним результатам спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та

фондовий ринок».

Утім вважаємо, що програмний результат навчання ПРО1 доцільно викласти у такій редакції «Мати передові концептуальні та методологічні знання з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій».

Загальний висновок – проєкт перегляду рецензованої освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти підготовки доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», має належний рівень професійного розроблення, відповідає стандартам Міністерства освіти і науки України, та пропонується до затвердження.

Доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ)

Олена Лемішко

*Згідно засвідчено
проб. захв. відділу*

Олена Лемішко

Перший
Український
Міжнародний
банк

Комфортний Банк.

Тетяні КОСОВІЙ
tetiana.kosova@npp.nau.edu.ua
завідувачу кафедри фінансів, обліку та
оподаткування НАУ (м. Київ),
доктору економічних наук, професору

№25.6/3 від 26.02.2024

ВІДГУК-РЕЦЕНЗІЯ
на проєкт оновленої редакції
освітньо-наукової програми (ОНП)
«Фінанси, банківська справа та страхування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
підготовки доктора філософії за спеціальністю
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Актуальність перегляду ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» відображає реакцію на потреби та вимоги у сучасній фінансово-кредитній сфері, що постійно змінюються. Зменшення обсягу обов'язкових компонентів із 45 кредитів ЄКТС до 39 кредитів ЄКТС зумовлюється стратегічним підходом до забезпечення якості вищої освіти та збалансуванням навчального навантаження для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Більше того, незмінність обсягу вибіркового компонента відображає бажання зберегти певний рівень гнучкості ОНП, дозволяючи ним обирати спеціалізовані курси, що відповідають їх інтересам та кар'єрним цілям.

Загальне скорочення обсягу кредитів ЄКТС відображає бажання НАУ та кафедри фінансів, обліку та оподаткування зробити ОНП більш концентрованою та ефективною, при цьому зберігаючи ключові аспекти та компетентності, які необхідні для успішної кар'єри у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Пропоновані зміни є ретельно обґрунтованими та збалансованими, такими, що враховують потреби здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, вимоги ринку праці та тенденції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Високо оцінюючи науковий рівень ОНП, рекомендуємо викласти зміст СК13 у такій редакції «Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах фінансової, банківської, страхової, фондової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов».

Таким чином, рекомендуємо вельмишановному керівництву Національного авіаційного університету, здобувачам вищої освіти, стейкхолдерам позитивно сприйняти пропонований проєкт оновленої редакції освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» і рекомендувати його до використання.

Здобувач вищої освіти третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Директор Департаменту внутрішнього аудиту
АТ «ПУМБ»

Ганна МЕХ

ВИХ. № 0310635
ВІД 13.02. 2024

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Фінанси, банківська справа та страхування»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
підготовки доктора філософії
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Оновлена освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», яка представлена до рецензування, враховує останні тренди в освітньо-науковій діяльності. Вона є аналітично обґрунтованим методичним продуктом, спрямованим на підготовку фахових висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів, здатних до вирішення складних науково-практичних завдань сучасної економіки.

Перелік компонентів освітньо-наукової програми викладено у логічній послідовності: загальний обсяг обов'язкових компонентів складає 39 кредитів ЄКТС, вибіркового компонентів - 15 кредитів ЄКТС.

Головною метою програми є трансфер теоретичних знань і оволодіння необхідними практичними вміннями та навичками для успішної реалізації науково-творчого потенціалу здобувачів, сприянню у формуванні компетентностей, необхідних у плануванні, організації та проведенні наукових досліджень, можливостей до глибокого аналізу процесів і явищ із наступним синтезом ідей в обґрунтуванні комплексних інноваційних підходів до оптимізації та управління діяльністю у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Особливе спрямування програми сфокусовано в напрямках формування сучасних стратегічних механізмів та дієвих методів управління фінансовими, банківськими, страховими та фондовими інструментами, зокрема, в частині модернізації системи відносин при взаємодії сторін авіаційного страхування, інвестуванні авіаційних підприємств.

Логічно побудована структура програми складається з наукової та освітньої складових, які спираються на досвід сучасних досліджень в галузі управління та адміністрування, інноваційних фінансових, банківських,

страхових та фондових практик. Вона враховує світові та вітчизняні тренди науково-дослідницької діяльності у сфері фінансування, кредитування, страхування, інвестування авіаційних підприємств.

Програма спрямована на формування у здобувачів необхідних цінностей академічної та наукової доброчесності, відкритості у формулюванні власних поглядів на досліджувані явища та процеси, громадської відповідальності за представлені результати і висновки науково-дослідницької та освітньої діяльності.

Освітньо-наукова програма «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» характеризується актуальністю, високим рівнем методології теоретичних знань, чіткою і логічною структурою побудови. Вважаємо, що системний та послідовний характер програми в напрямі підготовки фахівців вищого рівня освіти сприятимуть успішному досягненню запланованих результатів і можемо рекомендувати оновлену освітньо-наукову програму до впровадження в освітній процес.

Голова Правління
ПАТ «Страхова компанія «УСГ»

П. О. Нельга

У Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, Київ, 03058

Завідувачу кафедри фінансів, обліку та
оподаткування, доктору економічних наук,
професору Тетяні КОСОВІЙ,
tetiana.kosova@npp.nau.edu.ua

№ 73 від 23.02.2024

ВІДГУК на проєкт оновленої редакції
освітньо-наукової програми (ОНП)
«Фінанси, банківська справа та страхування»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
підготовки доктора філософії за спеціальністю
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»,

Оновлена редакція ОНП має суттєву аналітичну складову та спрямована на підготовку фахових висококваліфікованих докторів філософії. Вона має на меті не лише передачу теоретичних знань, а й розвиток аналітичного мислення здобувачів вищої освіти, їх наукових дослідницьких навичок та здатності до вирішення складних проблем, що стосуються фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Основні компоненти рецензованої ОНП включають у себе широкий спектр дисциплін: з оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями; із набуття універсальних навичок дослідника та викладача; із оволодіння глибокими знаннями зі спеціальності; зі здобуття мовних компетентностей. Освітньо-наукова програма надає здобувачам вищої освіти можливості для практичного застосування своїх знань через фахову науково-педагогічну практику.

ОНП активно використовує сучасні методи навчання та інноваційні підходи до освіти. Вона має значний потенціал підготовки здобувачів вищої освіти, здатних відповідати викликам сучасної економіки, та забезпечення їх успішної кар'єри у науковому або педагогічному середовищі. Зміст ОНП

орієнтований на трансфер теоретичних знань і оволодіння необхідними практичними вміннями та навичками для успішної реалізації науково-творчого потенціалу здобувачів, він сприяє формуванню компетентностей у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програма є логічно побудованою, має переконливу наукову та освітню складову, які спираються на досвід сучасних досліджень в галузі управління та адміністрування, інноваційні фінансові, банківські, страхові, фондові практики, враховує світові та вітчизняні тренди науково-дослідницької діяльності.

Як побажання, пропонуємо внести до циклу вибіркових навчальну дисципліну «Депозитарна діяльність», яка посилить компетенції здобувачів вищої освіти з діяльності на фондового ринку.

Загальний висновок: проєкт освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» характеризується актуальністю, високим рівнем методології теоретичних знань, чіткою і логічною структурою побудови, та рекомендується до затвердження.

Директор
ТОВ «Кремінський Брок»

Олександр СОЛОВЕЙ

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Фінанси, банківська справа та страхування»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
підготовки доктора філософії
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Чергова редакція освітньо-наукової програми третього освітньо-наукового рівня освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» спрямована на удосконалення підготовки здобувачів вищої освіти з поглибленими знаннями, вміннями, навичками та іншими компетентностями, які має здобути фахівець у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Вони є достатніми для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Зміст освітньо-наукової програми має чітку структуру, її освітні компоненти становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Компетентності мають практичне спрямування та можуть бути використані в професійній діяльності майбутніх фахівців і передбачають набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям освітньо-наукової програми.

Навчальний план підготовки здобувачів ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» відповідає її завданням. Послідовність вивчення компонентів освітньо-наукової програми, план та графік навчального процесу, перелік та обсяг обов'язкової та вибіркової компоненти відповідають структурно-логічній схемі підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Чітке визначення ролі кожного освітнього компонента в досягненні програмних результатів навчання відповідає запитам практики та дослідницько-інноваційної діяльності. Рецензована освітньо-наукова програма має належний рівень кадрового, матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення.

Розроблена освітньо-наукова програма за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти, а фахові компетентності спеціальності та програмні результати навчання відбивають її спрямованість на формування у здобувачів навичок дослідницької роботи та здатності до науково-педагогічної діяльності.

Головний спеціаліст відділу з питань судової влади
департаменту контролю органів судової влади та
правоохоронної діяльності
Рахункової палати з архівної справи
кандидат економічних наук

Володимир ШЕВЧЕНКО